

Література:

1. Гражданский процесс. Учебник для вузов. Отв. ред. проф. Осипов Ю.К. — М.: БЕК, 1996. — С.3;
2. Гражданский процесс: Учебное пособие / Под ред. доцента, к.ю.н. В.А.Кройтора. — Харьков: Эскада, 2010. — С.6;
3. Тихомиров О. Методологія науки, поняття // Міжнародна поліцейська енциклопедія / Відп. ред. Ю.І. Римаренко, Я.Ю. Кондратьєв, В.Я. Тацій, Ю.С. Шемшученко. — К., 2003. — Т.1. — С.354;
4. Юдін З.М. Герменевтика права и искусство интерпретации. /Новітні наукові дослідження держави і права — 2011 : збірник наукових праць / за ред. С.В. Ківалова, В.О. Тулякова, О.В. Козаченка. Том 1. — Миколаїв : Іліон, 2011. — с.253;
5. Бігун В.С. Філософія правосуддя: ідея та здійснення : монографія / В.С. Бігун. — К., 2011. — С.51. — 303 с. (Бібліотека Міжнародного часопису «Проблеми філософії права»;
6. Бернюков А.М. Юридична герменевтика як методологія здійснення правосуддя (філософсько-теоретичний аналіз). Дис... канд. юрид. наук: 12.00.12. — філософія права. — Львівський державний університет внутрішніх справ. — Львів, 2008;
7. Бігун В.С. Філософія правосуддя: ідея та здійснення : монографія / В.С. Бігун. — К., 2011. — С.50-51. — 303 с. (Бібліотека Міжнародного часопису «Проблеми філософії права»;
8. Москаленко Я.Л. Герменевтика та праворозуміння (до питання про підходи до вивчення проблеми). / Держава і право. Юридичні і політичні науки. — 2014. — Вип. 65. — С. 46.

Притуляк В.М.

*асистент кафедри цивільного процесу
Національного університету «Одеська юридична академія»*

ПЕРСПЕКТИВИ ВИКОРИСТАННЯ ІНОЗЕМНОГО ДОСВІДУ ЗАСТОСУВАННЯ СТИМУЛЮЮЧИХ ЗАХОДІВ ПІД ЧАС ПРИМУСОВОГО ВИКОНАННЯ РІШЕНЬ СУДІВ З ЦИВІЛЬНИХ СПРАВ

Стимулюючі заходи відрізняються тим, що зачіпають особисті права боржника і спрямовані на добровільне виконання судових рішень. У вітчизняному законодавстві про виконавче провадження передбачена тільки одна подібна міра — тимчасове обмеження боржника у праві виїзду за межі України, однак світовій практиці відомі такі способи впливу на боржника, як взяття під варту

(цивільний арешт), вилучення водійських прав і ліцензії на певні види діяльності, заборона на видачу боржнику паспорта, закордонного паспорта або інших проїзних документів і деякі інші обмеження.

Актуальність даного питання не викликає сумнівів, адже без виконавчого провадження рішення суду залишиться не втіленим у життя, а порушені права та законні інтереси особи не поновлені. Застосування стимулюючих заходів сприяє більш ефективному стимулюванню боржника до виконання судового рішення, адже такі заходи частково обмежують особисті права боржника.

Стимулюючі заходи викликають найбільший інтерес, оскільки спрямовані на мотивацію боржника до самостійного виконання вимог виконавчих документів, яке є пріоритетним способом виконання. Різноманітність засобів стимулювання боржника до виконання у світовій практиці свідчить про проблему пошуку найбільш ефективних з них, тому зарубіжний досвід у цій сфері вкрай цікавий. Вивчення даного питання на прикладі держав з різними правовими системами виявляє велику схожість проблем у сфері виконання, які стоять перед виконавцями за кордоном і в Україні, що дозволяє говорити про можливе запозичення заходів, що застосовуються за кордоном до боржників в українському виконавчому провадженні [1].

Цікавий досвід держави Ізраїль, законодавство якої передбачає дуже широкий перелік можливих стимулюючих засобів впливу на боржника. Зокрема, в Ізраїлі допускається тюремне ув'язнення, але тільки за рішенням Верховного суду у разі злісного ухилення боржника від виконання судового рішення. Це стосується платоспроможних боржників, у яких була можливість виконати свої зобов'язання, однак вони цього не зробили.

В Ізраїлі боржник може бути обмежений у користуванні водійським посвідченням, але при дотриманні певних умов. По-перше, водійські права не є для боржника джерелом отримання доходу. По-друге, боржник не визнаний інвалідом. По-третє, на утриманні боржника не знаходиться член сім'ї, який є інвалідом. При наявності однієї з умов застосування розглянутого обмеження не допускається. Термін дії даного заходу не встановлений, але за загальним правилом водійське посвідчення повертається після виконання боржником судового рішення.

Законом Ізраїлю «Про судовий виконання» 1967 р. також передбачена можливість заборони виїзду з країни. На відміну від інших країн дане обмеження накладається не судовим органом,

а керівником Управління системи судового виконавця. Застосування даної міри не допускається у випадках, коли виїзд з країни пов'язаний з лікуванням боржника або членів його сім'ї [2].

Крім цього, закриття виїзду з Ізраїлю може бути замінене наданням боржником гарантій забезпечення виконання своїх зобов'язань. Боржник, який не має закордонний паспорт або інші проїзні документи, обмежується в їх отриманні або продовженні. Також законодавством Ізраїлю про виконавче провадження та Законом про платіжні картки передбачено обмеження боржника у користуванні платіжною картою, яке представляє собою закінчення договору боржника про користування платіжною картою [3].

Цікава система обмежень, пов'язана з арештом автотранспортного засобу боржника, у Франції. Судовий виконавець має право подати в префектуру, де зареєстровано автотранспортний засіб, декларацію, згідно з якою боржник не може продати транспортний засіб, оскільки місцева влада не видасть йому відповідний документ. Декларація дійсна протягом двох років і може бути відновлена. Також французьке законодавство про виконавче провадження передбачає таку міру, як іммобілізація автотранспортного засобу боржника, коли судовий виконавець має право встановити затиски на колеса, повідомивши про це боржника, що обмежить його в користуванні транспортним засобом. Внаслідок цього транспортний засіб виявляється заарештованим, але залишається у боржника [4].

Також в Республіці Казахстан застосовується заборона на користування правами водія та ліцензіями і відмова у їх видачі: суд має право за клопотанням судового виконавця винести рішення про застосування зазначених обмежень до погашення боржником заборгованості за виконавчими документами [5].

Таким чином, можна зробити наступні висновки. Найбільш поширеними обмеженнями з метою спонукання боржника до виконання судового та іншого примусово виконуваного акту в світовій практиці є тюремне ув'язнення, вилучення водійських прав і ліцензій на певні види діяльності, обмеження виїзду з країни, обмеження користування платіжною картою, заборона на видачу боржнику паспорта, закордонного паспорта або інших проїзних документів. Кожний з розглянутих заходів впливу на боржника має високу ефективність у державі її застосування та може бути запроваджений на території України.

Література:

1. Кто исполнит решение суда — [Електронний ресурс] — режим доступу: <http://www.epravda.com.ua/rus/columns/2015/01/12/520617/viewrint/>;

2. Судова система Ізраїлю — [Електронний ресурс] — режим доступу: http://www.znaimo.com.ua/%D0%A1%D1%83%D0%B4%D0%BE%D0%B2%D0%B0_%D1%81%D0%B8%D1%81%D1%82%D0%B5%D0%BC%D0%B0_%D0%86%D0%B7%D1%80%D0%B0%D1%97%D0%BB%D1%8E

3. Средства принуждения должника к исполнению судебных актов (сравнительно-правовой обзор) — [Електронний ресурс] — режим доступу : <http://www.center-bereg.ru/o946.html>.

4. Исполнительное производство: традиции и реформы / Под ред. Р. Ван Рее, А. Узелач, В.О. Аболонина, В.В. Яркова. М.: Инфотропик Медиа, 2011. — 416 с.

5. Голубева А.Р., Могилева И.Ю. Правовое регулирование исполнительного производства в государствах — членах Евразийского экономического сообщества. Сравнительный анализ // Практика исполнительного производства. — 2011. — № 3. — С. 11-21.

Черемнов Д. В.

*асистент кафедри цивільного процесу
Національного університету «Одеська юридична академія»*

СПІВВІДНОШЕННЯ ФІКЦІЙ ТА ПРАВОВИХ СИМВОЛІВ У ЦИВІЛЬНОМУ ПРОЦЕСУАЛЬНОМУ ПРАВІ УКРАЇНИ

Зміна напрямів суспільного та державного розвитку обумовлює необхідність більш глибокого осмислення техніко-юридичних засобів, які сприяють відправленню правосуддя.

Певну цікавість з наукової точки зору має питання розмежування правових фікцій та правових символів. Символ — це певна знакова структура, що служить для позначення ідеального змісту, відмінного від її безпосереднього предметного буття, що відкривається органам чуття (Пигалев А.И. Культурология: Учеб. для вузов. — Волгоград: Либрис, 2002. — 419 с.).

Правовими є символи, встановлені або санкціоновані державою шляхом закріплення (опису) їх зображення та змісту (значення) в нормах чинного законодавства. Отже правові символи — це закріплені законодавством умовні образи (заміщаючі знаки), що використовуються для вираження певного юридичного змісту і зрозумілі оточуючим людям. Як зазначає А.В. Нікітін, правовий символ — це створений або санкціонований державою умовний образ, відмітний знак, що є видимим або чутним культурно-ціннісним утворенням, якому суб'єкт правотворчості надає особливий